

ע"פ 3302/16 - פלונית נגד מדינת ישראל, ג'אד עבד אל חק

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 3302/16

לפני:

כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

פלונית

המערערת:

נ ג ד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. ג'אד עבד אל חק

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת
בת"פ 13-11-37928 מיום 13.3.2016 (ניתן על-ידי
השופטת י' שטרית)

תאריך הישיבה:

י"א באדר התשע"ז (9.3.17)

בשם המערערת:

עו"ד שני וייל

בשם המשיבים:

עו"ד מירי קולומבוס

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת י' שטרית) בת"פ 37928-11-13 מיום 13.3.2016, בגדרו נגזרו על המערערת 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן למשך 12 חודשים ופיצוי למתלונן בסך 5,000 ש"ח.
2. ביום 11.12.2014 הורשעה המערערת, על יסוד הודאתה בעובדותיו של כתב אישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון. בהסדר הוסכם כי הצדדים יטענו באופן חופשי לענין העונש.
3. לפי עובדות כתב האישום, הכירה המערערת (נאשמת 1 בכתב האישום) את המתלונן ברשת הפייסבוק, וזה הציג עצמו בכזב כרווק בעל אמצעים העובד במוסד לביטוח לאומי. כאשר גילתה המערערת על התחזותו של המתלונן, חששה שהאחרון יפרסם אודותיה פרסומים פוגעניים וחשה מוטרת מצדו. ביום 11.11.2013 קבעו השניים להיפגש. המערערת ניסתה ליצור קשר עם המשטרה, אך לאור חששה כי זו לא תסייע לה, יצרה קשר עם שאדי פח'ר אלדין (נאשם 2 בכתב האישום, להלן: שאדי), הודיעה לו על הפגישה המתוכננת, וביקשה ממנו שיגיע למקום המפגש ויאיים על המתלונן. שאדי פנה לשני חבריו, האדי זידאן (נאשם 3 בכתב האישום, להלן: האדי) וג'מיל רדא (נאשם 4 בכתב האישום, להלן: ג'מיל), ותיאם עמם שיגיעו למקום המפגש ויתקפו ביחד את המתלונן. המתלונן והמערערת שוחחו שוב ותיאמו את מקום המפגש, והמערערת הודיעה על כך לשאדי, האדי וג'מיל.
- המתלונן הגיע למקום המפגש ברכבו ופגש במערערת. במקביל הגיעו שאדי, האדי וג'מיל למקום, כשעמם מקל וכלב מסוג רועה גרמני. כאשר המערערת נכנסה לרכבו של המתלונן, שאדי, האדי וג'מיל ניגשו אל הרכב. האדי הולם במקל בפניו של המתלונן, הארבעה כפתו את ידי באזיקון, והמערערת בעטה במתלונן ואיימה עליו שיהרגו אותו. המערערת כיוונה חפץ הנחזה להיות אקדח לראשו של המתלונן (להלן לשם הנוחות: האקדח) והאדי שאל את המתלונן כיצד הוא בוחר למות - באמצעות האקדח או באמצעות רובה M-16. בעוד המתלונן שוכב עם הפנים ארצה, שאדי, האדי וג'מיל המשיכו להכותו והמערערת בעטה בראשו. לאחר מכן הארבעה הורו לכלב לתקוף את המתלונן. לאור חששה של המערערת כי המתלונן מחזיק במכשיר הטלפון שלו מידע אודותיה, שברה המערערת את המכשיר, והארבעה ניפצו את חלונות, מראות ופנסי רכבו של המתלונן.
- הארבעה החליטו להצית את רכבו של המתלונן. לשם כך נסעה המערערת אל תחנת הדלק הקרובה כדי להשיג חומר דליק. המערערת, שאדי והאדי, או מי מהם, הציתו את רכבו של המתלונן בעזרת אותו החומר, כאשר המתלונן יושב בתוכו, וזאת חרף התנגדותו של ג'מיל. לאחר מכן חזרו בהם מהחלטתם להצית את המתלונן, הוציאו אותו מהרכב הבוער ועזבו את המקום. הרכב המשיך לבעור ונשרף כליל. בנוסף, כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלונן חבלות בראש ובפנים.
4. בגין מעשים אלה, בהם הודתה המערערת כאמור, היא הורשעה בביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע עוון, לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 380(א) לחוק; היזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק; הצתה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 448 לחוק; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק.

5. בגזר הדין שניתן ביום 13.3.2016 השית בית משפט קמא על המערערת 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות וכן מאסר על תנאי. בנוסף, המערערת הועמדה בצו מבחן למשך 12 חודשים וחויבה בתשלום פיצוי למתלון בסך 5,000 ש"ח.
6. עניינם של שותפיה לעבירה, שאדי, האדי וג'מיל, הופרד מעניינה של המערערת, והם הורשעו על פי הודאתם בהסדר טיעון ונידונו לעונשי מאסר של 18, 22 ו- 14 חודשי מאסר בפועל, בהתאמה, ולעונשים נלווים.
7. בית המשפט העמיד את מתחם העונש ההולם בנוגע למערערת על 18 עד 48 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים. אולם בסופו של דבר החליט בית המשפט לחרוג מהותית מהמתחם משיקולי שיקום. זאת, בהתחשב בהודאתה של המערערת, בעובדה שהביעה צער וחרטה על המעשים, ובעובדה שהחלה לעבוד במשרה חדשה, נישאה מחדש ומצפה להתחלת חייה החדשים. אך עיקר ראה בית המשפט בכך שהמערערת החלה בהליך טיפול אינטנסיבי, במהלכו הביעה מחויבות לטיפול, הגיעה באופן סדיר למפגשים והשתתפה בהם באופן פעיל. לפי שירות המבחן היא בעיצומו של הליך טיפולי שורשי ומעמיק. שירות המבחן התרשם כי ללא המשך ההתערבות הטיפולית האינטנסיבית קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות מפרת חוק מצד המערערת, וכי שליחתה למאסר בפועל עלול להעצים את הפגיעות במצבה הנפשי, לאור התמודדותה עם מצב חיים קשה ומורכב, ולהפחית מן המוטיבציה שלה לשיקום וטיפול. עוד ציין בית המשפט את ההשלכות השליליות על המערערת של תקופת המעצר ומעצר הבית שנשאה.
- נוכח כל אלה גזר כאמור בית משפט קמא את עונשה של המערערת ל- 6 חודשי מאסר שירוצו על דרך עבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן ופיצוי למתלון בסך 5,000 ש"ח.
8. ערעור המערערת הופנה כנגד רכיבי עבודות השירות והפיצוי שבגזר הדין. נטען כי בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק לנסיבות שהביאו את המערערת לביצוע העבירה. בנוסף, נטען כי בית משפט קמא שגה באופן יישום סעיף 40ד לחוק העונשין. לטענת המערערת, החלטת בית המשפט לגזור 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות אינה עולה בקנה אחד עם קביעתו כי יש לסטות ממתחם העונש ההולם בשל סיכויי השיקום של המערערת ועם ההכרח לאפשר לה להמשיך בשיקום, שכן ביצוע עבודות שירות ייוודע בכפר מגוריה ועלול להרע את מעמדה ולפגוע בהירתמותה לטיפול. בנוסף, נטען כי הקביעה כי תבצע את העבודות השירות בתחנת המשטרה בקריית שמונה תפגע בה, שכן תחנה זו התנהלה כלפיה באופן בלתי חוקי, ובהליך קודם אף נקבע כי החקירה בענין תלונתה של המערערת כנגד המתלון לא תתבצע בתחנה זו. עוד נטען, כי מלבד שיקולי השיקום ישנם שיקולי צדק המצדיקים סטייה לקולה ממתחם העונש, וכי המקרה דנן הינו מקרה חריג שבו תוצאות גזר הדין תבאנה לפגיעה בלתי מידתית ובלתי צודקת במערערת. עוד טוענת המערערת, כי לאור התנהלותו של המתלון, אין זה צודק לחייבה בפיצוי.
9. בתסקיר שירות מבחן עדכני מיום 5.3.2017 הביע שירות המבחן את עמדתו כי יש להמיר את עבודות השירות בשל"צ ולאפשר למערערת להיות פנויה להמשך התהליך השיקומי. אולם צוין גם כי המערערת העלתה בפני שירות המבחן את בקשתה להותיר את רכיב עבודות השירות על כנו ולא להמירו בשל"צ, וזאת על מנת שלא להאריך את תקופת ריצוי העונש, וכי המערערת אף ביטאה את רצונה לפצות את המתלון בפיצוי כספי.
10. בדיון בעל פה שנערך בפנינו ביום 9.3.2017 חזרה בה המערערת מהערעור על רכיב הפיצוי. באת כוח המערערת טענה כי

המערערת הביעה בפני שירות המבחן נכונות לבצע את עבודות השירות מתוך אי הבנה, והיא עומדת על הערעור על רכיב עבודות השירות. עוד טענה באת כוח המערערת כי אמנם הסתבר שהמערערת תוכל לבצע את עבודות השירות במקום אחר, אולם גם ביצוע עבודות שירות במקום זה יביא לפגיעה בה, מאחר שיהפוך לפומבי את עובדת הרשעתה.

מנגד, המדינה ביקשה לדחות את הערעור, שכן לטענתה קבלתו תביא לאינן מוחלט של העונש על מעשיה החמורים של המערערת. כן צוין כי הוצע למערערת לבצע את עבודות השירות בבית הקשיש בקרית שמונה במקום בתחנת המשטרה.

דיון והכרעה

11. הלכה היא כי אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או שעה שהעונש שנגזר על ידה חורג באופן ממשי מרמת הענישה המקובלת או הראויה בנסיבות דומות (ע"פ 1397/16 מדינת ישראל נ' חמאיל (6.9.2016); ע"פ 3060/15 אבו רגייג נ' מדינת ישראל (21.7.2015); וע"פ 3856/13 גוני נ' מדינת ישראל (3.2.2014)).

לאחר העיון ובחינת טענות הצדדים, בכתב ובעל פה, איני סבור כי המקרה דנן נופל בגדר המקרים החריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור. רחוק מכך.

12. המעשים והעבירות בגינם הורשעה המערערת הם חמורים מאוד והצדיקו עונש מאסר בפועל לתקופה ממשית, כפי שאכן הושת על שותפיה לביצוע העבירות. המערערת היא שיזמה את האירוע מושא כתב האישום - שכלל מסכת מעשי אלימות חמורים אשר בוצעו בצוותא ובברוטליות - ונטלה בו חלק פעיל ודומיננטי בכל שלביו. חסד נעשה עם המערערת כאשר בית המשפט סטה, באופן משמעותי ביותר, מטעמי שיקום, ממתחם העונש ההולם שקבע לגביה, המשקף נכונה את חומרת המעשים ונסיבות ביצועם (18-48 חודשי מאסר בפועל), והסתפק בעונש מתון מאוד של 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ובפיצוי המתלון בסכום נמוך (לצד עונש מותנה וצו מבחן).

13. בית משפט קמא, כאמור לעיל, זקף לזכות המערערת את המחויבות שהביעה להליך הטיפול והשתתפותה הפעילה בו ואת העובדה שעל פי חוות דעת שירות המבחן, טיפול ושיקום עדיפים במקרה של המערערת על פני ענישה מוחשית. כמו כן, בית המשפט לקח בחשבון את נסיבות חייה המורכבות של המערערת ואת עברה הפלילי הנקי, ולפיכך מצא לסטות ממתחם הענישה שקבע משיקולי שיקום. בכך מוצתה עד תום מידת החסד.

קבלת ערעורה של המערערת משמעותה היא אכן אינן עונשה, כטענת המדינה, תוך התעלמות מוחלטת מחומרת מעשיה. יש לזכור כי שיקול שיקום המערערת הינו אך שיקול אחד ממכלול שיקולי הענישה הקבועים בחוק והעומדים בפני בית המשפט בגזירת עונשו של נאשם (רע"פ 1787/15 עמר נ' מדינת ישראל (24.3.2015)).

14. למעלה מן הצורך, ולמרות טענתה של באת כוח המערערת כי המערערת לא הבינה כראוי את שירות המבחן, לא ניתן גם להתעלם מבקשת המערערת עצמה, אשר הוצגה בתסקיר העדכני של שירות המבחן, כי ברצונה להשאיר את רכיב עבודות השירות על כנו.

15. אשר על כן, החלטנו לדחות את הערעור.

16. המערערת, אשר ביצוע עונשה עוכב, תתייצב לפני הממונה על עבודות שירות ביום 23.4.2017, לא יאוחר מהשעה 9:00, כשבדידה תעודת זהות, לשם תחילת ריצוי עונשה בעבודות שירות בבית הקשיש בקריית שמונה. עותק מפסק דין זה יומצא לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, י"ג בניסן התשע"ז (9.4.2017).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת